

ALMANYA'DA AŞIRI SAĞ ŞİDDET VE TERÖR ARTIYOR: NASYONAL SOSYALİST YERALTI (NSU) TERÖR ÖRGÜTÜ VE SEKİZ TÜRK-ALMAN VATANDAŞININ ÖLDÜRÜLMESİ

Teoman Ertuğrul TULUN

Analist

Analiz No : 2019 / 24

29.08.2019

Giriş

Almanya'nın yeniden birleşmesinden sonra, Almanya genelinde ve özellikle Doğu Almanya'da aşırı sağ şiddette büyük bir artış yaşanmaya başladı. Bu olaylar, aşırı sağ tehditlerin doğası hakkında geniş bir tartışma başlattı. Bu dönemde, ülkenin doğusunda Rostock-Lichtenhagen, Hoyerswerda, Frankfurt ve der Oder ve Magdeburg'da, batıda ise Mölln ve Solingen'de fiziksel saldırı ve kundaklama saldırıları meydana geldi [1]. Rostock saldırıları, Nazizmin yükselişinden bu yana sağcı, yabancı düşmanlığı şiddetinin en rahatsız edici dirilişi olarak kabul edilir [2]. Eylül 1991'de Hoyerswerda şehrinde, aşırı sağ radikal gruplar Molotof kokteylleri, izli mühimmat ve taşlarla taşeron işçilerin ve sığınmacıların kaldıkları yurtlara saldırdılar ve buralarda kalanları beş gün boyunca terörize ettiler [3]. Almanya'daki göçmenlere yönelik en korkunç kundaklama saldırısından birinin meydana geldiği 1993 yılında, dört yerel genç Solingen'de yaşayan Türk Genç ailesinin beş üyesini öldürdü [4]. Bu acımasız saldırı her yıl Solingen Trajedisi olarak hatırlanmaktadır [5]. 1992'de Mölln'de, genç bir aşırı sağcı Alman bomba patlatarak üç Türkü öldürdü [6]. Solingendeki saldırı New York Times tarafından Almanya'nın üç yıl önce birleşmesinden bu yana yabancılara karşı en kötü şiddet olayı. Evlerine yangın bombası atılması sonrasında Türk uyruklu bir kadın ve iki kız yanarak hayatlarını kaybettiler şeklinde bildirildi [7].

Bu olaylar 1990larda Almanyada nasıl yorumlandı?

1990'lı yıllarda göçmenlere, mültecilere ve yabancılara karşı aşırı sağın yol açtığı şiddet olayları Alman akademisyenler tarafından araştırılmaya başlandı ve bu çalışmaların bazıları Alman resmi kurumları tarafından finanse edildi ve desteklendi. Bu çalışmalarda, söz konusu olaylar daha çok Doğu Almanyanın (Alman Demokratik Cumhuriyeti - DAC)

çöküşünden ve Soğuk Savaşın sona ermesinden sonra ortaya çıkan parçalanmaya ve toplumsal değişim süreçlerine bağlanıyordu. Ancak, bu çalışmalarda, teknik ve zihinsel olarak teröre başvurabilecek bireyler ile bunların beslediği organize bir radikalleşme sürecinin tehlikeli bir karışımından kaynaklanan ciddi bir terör tehdidinin göstergelerine atıf bulunulmamaktadır. Ayrıca, silah ve patlayıcı tedarikinin, kritik bir taraftar kitlesinin ve büyük oranda şiddet ve eylem taraftarı bir ideolojinin varlığına değinilmemektedir.

Almanya'da aşırı sağ terörizm tarihi üzerine yapılan güvenilir bir çalışmada altı çizildiği gibi:

> (Almanyada) 1990'ların sonunda sağ kanat terörizmine olan akademik ilgi ve kamuoyu ilgisi, 11 Eylül'deki olaylarla 2001'de durmuştur. Ardından konuyla ilgili kamuoyunun, akademik çevrelerin ve resmi kurumların ilgisi büyük ölçüde İslamcı terörizme yönelmiş ve sağ kanat terörüne olan ilgi 2011in sonuna kadar yeniden toparlanamamıştır. Sonuç olarak, 2011 yılının sonlarından önce, Alman terörizm araştırmasının, sağcı terörizm hakkında, örneğin İslamcı terörizm gibi diğer olgularla karşılaştırıldığında özlü bir teorik kavramdan yoksun olduğu söylenebilir [8]

Nasyonal Sosyalist Yeraltı Örgütü (NSU- Nationalsozialistischer Untergrund) nasıl su yüzüne çıktı?

2000-2007 yılları arasında Almanya'da on kişi bilinmeyen kişiler tarafından öldürüldü. Garip bir tesadüf olarak, öldürülen kurbanlardan sekizi Almanyanın üç milyon kişiden oluşan Türk topluluğuna mensuptu. Bu dönemde çeşitli soygunlar ve bombalamalar da yaşandı.

Daniel Koehlerin (Alman Radikalleşme ve Radikalleşmeyi Azaltma Çalışmaları Enstitüsü □□□□□□ Direktörü), NSUnun tarihçesi, doğuşu ve faaliyetlerine dair yukarıda değinilen çalışmasında bu örgütün su yüzüne çıkmasına ilişkin gelişmeler aşağıdaki şekilde nakledilmektedir:

> Kasım 2011'de küçük Eisenach kasabasında (Thuringia) tesadüfi olaylar ve başarısız bir banka soygunu Alman polisini şüpheli soyguncuları bulmayı umdukları bir karavana götürdü. Ele geçirilmelerinden kısa bir süre önce, iki şüpheli polisle yapılan kısa bir çatışmadan sonra intihar etti. Kısa bir süre sonra araç yandı. Polis ve itfaiyeciler enkazı aradıklarında, büyük miktarda para ve 2007 yılında öldürülen bir polis memuruna ve onun ağır biçimde yaralanan meslektaşına ait iki silahı da içeren bir silah deposu buldular. Yaklaşık üç saat sonra, 180 kilometre uzaklıktaki Zwickau kasabasında bir başka olay meydana geldi - bir apartmanda patlama oldu ve polis bölgeyi aradı. 2000-2006 yılları arasında dokuz mağdurun hayatına mal olan çözülmemiş öldürme çılgınlığında kullanılan cinayet silahı dâhil olmak üzere ek silahlar ve para bulundu. Apartman dairesinde resmen kayıtlı olan kadın aranırken, Nasyonal Sosyalist Yeraltı (NSU) olarak adlandırılan bir gruba ait çok sayıda DVD videosu siyasi, dini, kültürel ve basınla ilgili kuruluşlara posta yoluyla ulaştı. Videoda bir Pembe Panter karikatürü ile harmanlanmış cinayetlerin ve ek patlayıcı saldırıların grafik görüntüleri yer almakta idi. Patlamadan dört gün sonra □□□□□□□□

Beate Zschäpe olarak açıklanan- kayıp kadın teslim oldu. Alman makamları parçaları bir araya getirmeye başladıklarında, 1990'ların sonlarında gizli faaliyete başlayan en az üç aranan Neonaziden oluşan yeraltı hücresini keşfettiklerini fark ettiler. Daha sonraki soruşturmalarda, kamuoyunda oluşan şok, bu terör hücresini on yıldan uzun bir süredir tespit edemediği için güvenlik kuruluşlarına - özellikle de polis ve istihbarat - aleyhine büyük bir eleştiriye dönüştü. Ayrıca, politikacılardan ve gazetecilerden gelen bilgi taleplerinin yanlış biçimde ele alınması - örneğin, talep edildikten sonra dosyaların imha edilmesi bu kuruluşlara karşı daha fazla güven kaybına neden oldu. Ardından yapılan soruşturmalar sırasında, bariz işbirliği eksikliği, ücretli muhbirlerin kullanılması, polis kuvvetleri içindeki ırkçılık ve sağcı terör alanındaki analitik kaynaklara ilişkin geniş kapsamlı yetersizlik hakkında daha fazla ayrıntı ortaya çıktı. Ek olarak, NSU hücresinin geniş bir ulusal destek ağına sahip olması, hücrenin bütünüyle bir yalıtılmışlık içinde olmadığını, aslında geniş hareket ile aktif bir etkileşim içinde kaldığını gösterdi. Sonuç olarak NSU, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonraki - Federal Cumhuriyet Başsavcısı Harald Rangenin Mart 2012de Almanya'nın '11 Eylülü' olarak adlandırdığı (FAZ 2012) - en ağır Alman iç güvenlik sistemi krizine neden oldu. Şu ana kadar 1998 ve 2011 yılları arasında toplam on suikast, üç bombalı saldırı ve on dört banka soygunu NSU' ya mal edildi. Hayatta kalan son üyeye -Beate Zschäpe- ve dört en önemli destekçiye yönelik Münihteki dava, İkinci Dünya Savaşı sonrası Almanyasının en önemli terör davası oldu. Tüm düzeydeki yetkililerin başarısızlığı, öldürmelerin geri planındaki sağ kanat şüphesi dâhil olmak üzere tüm düzeydeki yetkililerin başarısızlığı, hala hararetli bir tartışma konusu ve çok sayıda parlamento araştırma komisyonunun konusu olmaya devam ediyor.[9]

NSUnun geçmişiyle ilgili yukarıda belirtilen çalışmada açıklandığı gibi Beate Zschäpe, Uwe Mundlos ve Uwe Böhnhardt grubun çekirdek üyeleriydi. On üç yıldan fazla bir süredir birlikte yaşıyorlardı. Söz konusu üçlü, 1990'ların başında Doğu Alman kenti Jena'da bir araya geldiler. Düzenli olarak gençlik kulübü Winzerclub u ziyaret ederek, sonraki terörist faaliyetleri için gerekli olan, aşırı sağ hareketin diğer eylemcileriyle tanıştılar. Ralf Wohlleben ve André Kapke bu sözde eylemciler arasındaydılar. Almanyanın yeniden birleşmesinden çok daha önce, Jena kenti aslında on yıldan fazla bir süredir sağcı bir aşırılıkçı geleneğe ve ülke çapındaki hareket içinde köklü bir üne sahipti. Örneğin kötü şöhretli militan Antifa Karşıtı strateji, Heimatschutz (ana yurdu koruma) kavramının oluşturulmasına ve Thüringer Heimatschutz'un (Thuringia Ana Yurt Koruması, THS) 1996 yılında kurulmasına yol açan Thüringen eylemcileri tarafından 1994 yılında geliştirilmiştir. Ardından, NSUnun üç çekirdek üyesi gizli faaliyete geçtiler. Düzenli olarak aşırı sağ mitinglere katıldılar, propaganda malzemesi dağıttılar ve siyasi amaçlı farklı suçlardan mahkûm edildiler. Eylül 1996da André Kapke, Uwe Mundlos, Uwe Böhnhardt ve Ralf Wohlleben, dazlak üniformaları giyerek eski sağcı terörist Manfred Roederın (DA) duruşmasına katıldılar ve duruşmaları yakından izlediler. Grup sessiz birer gözlemci olarak kalmayıp, mahkeme salonunun önünde Büyükbabalarımız suçlu değildi şeklinde pankart açtı [10].

NSU davası ve çekingen mahkeme kararı

Beş yıldan uzun süren 438 duruşmadan sonra, Münih Yüksek Bölge Mahkemesi 6. Senatosu - eyalet güvenlik senatosu - Nasyonal Sosyalist Yeraltı duruşmasında kararını açıkladı [11]. NSUnun çekirdek üyelerinden ikisi olan Uwe Bohnhardt ve Uwe Mundlos, yukarıda belirtilen başarısız banka soygununu ve meydana gelen silahlı çatışmayı takiben ölü bulundukları için, üçlünün yargılanabilecek tek üyesi Beate Zschäpe idi. Adı geçen 10 öldürme, 43 öldürmeye teşebbüs, 2 ciddi bombalama saldırısı, 15 banka ve diğer soygundan suçlu bulundu ve müebbet hapse mahkûm edildi. Mahkeme Beate Zschäpeyi "özellikle ağır suçlu" buldu. Rena Luxemburg Stiftung'un mahkeme kararına ilişkin analizine göre, Beate Zschäpenin 15 yıllık bir hapisten sonra Alman hukuk sisteminde ömür boyu hapis cezaları için yapılan genel uygulama çerçevesinde teknik olarak serbest bırakılması mümkün[12].

Gözaltında tutulan diğer iki sanık, Ralf Wohlleben ve André Eminger için verilen hapis cezaları federal savcının önerilerini takip etmemiştir. Wohlleben, savcılığın talebinden iki yıl az şekilde on yıl ceza almıştır. Eminger ise sadece iki yıl altı ay ceza almış ve kısmen suçlu bulunmuştur.

Kararın NSU cinayetlerinin arka planını ve Alman devleti ile istihbarat topluluğu içindeki bağlantılarını tüm yönleriyle açıklayamadığına dair yaygın bir genel değerlendirme mevcuttur. Dahası, gerçek failler açıklığa kavuşmamıştır. Bu bakımdan, kararı, adaletin yerine gelmesi veya kamu vicdanının rahatlatılması açısından tatmin edici olarak değerlendirmek mümkün değildir. Mahkeme, kararında açıkça çekingen davranmıştır. Rosa Luxemburg Stiftung kararla ilgili analizinde aşağıdaki hususları vurgulamaktadır:

> Şimdi sonuçlanan bu devasa davadaki boşluk, soruşturma makamlarının hiçbir şekilde her yönüyle soruşturmadıkları kurumsal ırkçılıktır. Şansölye Merkelin 23 Şubat 2012deki merkezi anma töreninde dile getirdiği lekesiz soruşturma ve NSU destekçilerinin yargılanması vaadi tutulmamıştır.[13]

NSU davasına ilişkin çekingen mahkeme kararı, Almanya'da aşırı sağ terörün yükselişinde rol oynamış olabilir mi?

Almanya, 2 Haziran 2019'da Kassel Bölge Valisi Walter Lübcke'nin öldürülmesi ile şok yaşadı. Der Spiegel'in haberine göre;

15 Haziran Cumartesi günü, saat 2'de, Kassel'de bir Alman SWAT ekibi, bölge valisi Walter Lübcke'yi başından vurduğundan şüphelendikleri bir adamı tutukladı. Lübckenin öldürüldüğü sırada giydiği ekose desenli gömleğinde bulunan bir saç kepeği parçası, soruşturmayı yürütenleri 45 yaşındaki şüpheli Stephan Ernste yönlendirdi. Başka kanıt da vardı. Ernst daha sonra cinayeti itiraf etti. Saldırıyı tek başına planladığını ve gerçekleştirdiğini, Lübckenin Ekim 2015te Almanyadaki mültecilere destek olarak yaptığı yorumlardan dolayı harekete geçtiğini söyledi [14].

Şüphelinin neo-Nazi geçmişine sahip olduğu ve bir keresinde sığınmacıların kaldığı bir yurda boru bombası atmaya çalıştığı ve hapishanede bir göçmeni dövdüğü de haberde

belirtiliyor. Ayrıca Ernst'in verdiği bilgilerin soruşturmayı yürütenleri bir silah gizleme yerine yönlendirdiği de bildiriliyor.

Aynı özel Der Spiegel haberi giriş paragrafında aşağıdaki hususlara da yer vermektedir:

> Almanyanın 16 eyaletinin içişleri bakanları Kielin kuzeyindeki bir otelde toplanırken, gündemdeki ilk madde güvenlik raporu idi. Almanyada her türlü aşırılıkçılığın izlenmesinden sorumlu olan iç istihbarat ajansı Anayasayı Koruma Ofisinin (BfJ) başkan yardımcısı Sinan Selen ülkeye yönelik büyük tehditleri saymaya başladı.
>
> Selen daha sonra, en azından Alman güvenlik görevlileri toplantısı için sıra dışı bir şey yaptı. İslamcılık hakkında konuşmadı. Bunun yerine, toplantıda bulunan kişilere göre, aşırı sağcıların ve modern Almanya'yı reddeden ve bunun yerine eski Alman İmparatorluğuna bağlılık içinde aşırı fikirlere sahip bir grup olan Reichsbürger'in ortaya çıkardığı tehlike hakkında yoğun bir şekilde konuştu.
>
> Selen, bunun Almanya güvenlik kurumları için 'en büyük zorluklardan birini' temsil ettiğini söyledi. 48 saatten kısa bir süre sonra, sağcı aşırılık yanlısı tehdidin ne kadar ciddi bir hale geldiği çok net bir şekilde ortaya çıkacaktı.
>
> Bu noktada şu sorular akla geliyor: Alman mahkemesinin NSU davası üzerindeki çekingen kararları, aşırı sağ terör eylemlerini teşvik etmede rol oynamış olabilir mi? Demokrasisinden haklı bir gurur duyan Almanya, aşırı sağ teröre nasıl bu kadar kolay teslim olabiliyor?

Sonuç

Akademik çevredeki insanlar olarak yıllardır Almanyada yabancı düşmanlığının ve yabancı düşmanlığına dayanan şiddetin artmasından bahsediyoruz. Eski yaraları hatırlatmamak için Almanyada geçmişte var olan kurumsallaşmış ırkçılığa değinmekten kaçınıyor ve mevcut sorunları yabancı düşmanlığına dayanan tutumlara, önyargılara ve davranışlara işaret ederek açıklamaya çalışıyoruz. Bu bağlamda göçlerin, göçmenlerin ve mültecilerin yabancı düşmanlığının artması üzerindeki etkilerini açıklamaya gayret sarf ediyoruz. Ancak, Almanyada ulaşılan noktanın ne yazık ki çağdaş akademik tartışmaların kapsamının çok ötesine geçtiğini görüyoruz. Bugünlerde, insani değerleri savunan Almanya'daki politikacılara karşı aşırı sağ yerel terör eylemleri hakkında konuşmak zorunda olmamız talihsiz bir durumdur. Bu durum daha derinlemesine somut tartışma gerektirmektedir. Batı Avrupada ortaya çıkan ciddi tehditleri halının altına süpürmeyi bırakmanın ve gerçek sorunla yüzleşmenin zamanı gelmiş görünüyor.

Batı Avrupa toplumlarının bazı kesimlerinin, beyaz üstünlükçü ve ırkçı fikirlerden beslenen aşırı sağ kesimlere düzenli biçimde yönelmesi bir gerçektir. Bu yalnızca Batı Avrupa ülkelerinde yaşayan göçmenler, sığınmacılar ve yabancılar için değil, aynı zamanda Almanya Türkleri de dâhil olmak üzere bazı Avrupa ülkelerinin vatandaşları için büyük bir tehdittir. Bugünlerde Batı Avrupa'da ve özellikle Almanya'da olanlar, durumun ciddiyetini kavramakta yabancı düşmanlığı gibi kavramları yetersiz hale getirmiştir. Çok yakın

gelecekte, İkinci Dünya kavramlarını dikkate almak ve mevcut gelişmeleri daha iyi açıklayan eski terminolojiye geri dönmek zorunda kalınması şaşırtıcı olmayacaktır.

Bu analiz yazısının aslı İngilizce olarak kaleme alınmıştır.

**Fotoğraf: Daily Sabah*

[1] David Gramling, Anton Kaes, ve Deniz Göktürk, ed., *Germany in Transit. Nation and Migration 1955-2005* (University of California Press, 2007), 13.

[2] Jacob Kushner, Revisiting Germanys xenophobic Rostock riots of 1992., *Aljazeera News* , 16 Haziran 2017, http://www.aljazeera.com/indepth/features/2017/05/revisiting-germany-xenophobic-rostock-riots-1992-170517123148797.html.

[3] Lisa Erdmann, Hoyerswerda Gets Second Chance with Refugee Hostel, *Spiegel*, 17 Ocak 2014, http://www.spiegel.de/international/germany/twenty-years-after-attacks-hoyerswerda-gets-new-refugee-home-a-944154.html.

[4] Gramling, Kaes, ve Göktürk, *Germany in Transit. Nation and Migration 1955-2005*, 13 and 106.

[5] Teoman Ertuğrul Tulun, Remembering Solingen: The fractious rise of extreme xenophobia in Western Europe, *Hürriyet Daily News*, 19 Mayıs 2018.

[6] Raymond Taras, *Xenophobia and Islamophobia in Europe* (Edinburgh: Edinburgh University Press, 2012), 167.

[7] Stephen Kinzer, 3 Turks Killed; Germans Blame A Neo-Nazi Plot, *New York Times*, 24 Kasım 1992, http://www.nytimes.com/1992/11/24/world/3-turks-killed-germans-blame-a-neo-nazi-plot.html?mcubz=3.

[8] Daniel Koehler, *Right-Wing Terrorism in the 21st Century:The National Socialist Underground and the History of Terror from the Far-Right in Germany* (London: Routledge Taylor & Francis Group, 2017), 22.

[9] Koehler, 20-21.

[10] Koehler, 157.

[11] NSU Trial Verdict Announced: After 438 Trial Days, a Verdict in the NSU Case Has Been Delivered., *Rosa Luxemburg Stiftung*, 11 Temmuz 2018, blm. Neonazism - NSU-Komplex, https://www.rosalux.de/en/news/id/39094/nsu-trial-verdict-announced/.

[12] NSU Trial Verdict Announced: After 438 Trial Days, a Verdict in the NSU Case Has Been Delivered.

[13] NSU Trial Verdict Announced: After 438 Trial Days, a Verdict in the NSU Case Has Been Delivered.

[14] Matthias Bartsch vd., Germanys Chilling New Far-Right Terror, *Speigel*, 27 Haziran 2019, blm. International, https://www.spiegel.de/international/germany/father-neighbor-killer-germany-s-new-far-right-terror-a-1273689.html.

Yazar Hakkında :

Teoman Ertuğrul Tulun , Avrasya İncelemeleri Merkezi'nde (Ankara) analisttir. Dr. Teoman Ertuğrul Tulun, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi doktorasını Ankara İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi'nde tamamladı. Avrupa Birliği Çalışmaları, Küreselleşme, Yabancı Düşmanlığı, Nefret Söylemi Çalışmaları ve Uluslararası İlişkiler *alanlarında çalışmalar yapmaktadır.*

Atıfta bulunmak için: TULUN, Teoman Ertuğrul. 2026. "ALMANYA'DA AŞIRI SAĞ ŞİDDET VE TERÖR ARTIYOR: NASYONAL SOSYALİST YERALTI (NSU) TERÖR ÖRGÜTÜ VE SEKİZ TÜRK-ALMAN VATANDAŞININ ÖLDÜRÜLMESİ." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Analiz No.2019 / 24. Ağustos 29. Erişim Kasım 23, 2026. https://www.avim.org.tr/public/index.php/tr/Analiz/ALMANYA-DA-ASIRI-SAG-SIDDET-VE-TEROR-ARTIYOR-NASYONAL-SOSYALIST-YERALTI-NSU-TEROR-ORGUTU-VE-SEKIZ-TURK-ALMAN-VATANDASININ-OLDURULMESI

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi

E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır